

EUZKO GUDA-OÑETAN

Arerioak ezin dau eta ez dau gure gudarien indarrik menperatuko

Otxandiano - Ubidea aldean aintzaz bete dira euzko - gudariak, alemaniar, italiar eta moroen aurka kemenez eta zindoki gudaruten. - Atzo, Otxandiano ingurutan ikusketak egiten belbillean joyazan lau gudaiburu alemaniar atxilotu zitun gudari talde batek. - Gaur, inoiz baño gogotsu ta biziago, gertu euzkotarrik!

OTXANDIANO'N

Arerioak alde onetan jotzen jarraitu dau.
Alpetik.
Euzko gudariak zindoki eutsi dau-
tsi joaldi guztiei.
Gure gudariak ez dagoz paxisten
aurtz-aure kikilduteko.
Atzo esaten gendun; gaur bafiro
esan beaf dogu.

Gudarien bizitasun eta kemena
ikus eta nabaitu barik ezin lei zi-
-zitu zuzen erakusle yavotasun eta

Arerioak guda-agerkairik bizienak
egiten diardur alde onetan.

Azken joaldiak beriak, bana gogo-
renak eta gaiztoenak oraitik.

Igandean lez atzo be etengabeko
ekin eutsen guda oin onetan.
Bere joaldietan artilleri sua eta
egazkiñena nafa-pafa erabili ditu.
Eta beti kafeokaz eta guda-belbilek
lagunduta ibili da.

Alpetik.
Gizonak jausten dira geyago ez al-
tazaleko eta tramankuluak be ezere-
tuta laga beaf izan ditu bidean.

Atzokoan bi laga zitu. Ainbestera-
foko zigofa leporatuten dautse gu-
reak.

Goizean etzan ainbesteko bizitasu-
nez gudu, arafegungo berotasuna
oraindik galdur barik gudu afen.

Eguraldi txarrek ez eban laguntzen
bizio gudaruteko.

Euria sendo jausi zan eta gurmak
ezeben biderik emoten egazkiñak na-
sai ibilteko. Origitik goizean ikusi
ziran egazkin batzuk. Ez beste egu-
netako ugaritasunez.

Goizekoak, gahera, ezeben ainbe-
te bonbarik jaurti.

Afalsaldera sua goritzen asi zan.
Goizeko joaldiak gogotsu eta bizita-
sun bereziz agertu zala irudian a-
erioak.

Astinaldi edera artu eban oraitik.
Bizi nai makal gure gudariak ez
dabe bildufik eta alzerarik oreik eus-
teko.

Atzo zigurtan euskuen, beste egu-
netan egin euskuben antzera.

Oin batik be ezan galdur, arerioak
ezten ebazan joaldietan kafeak ata-
raten ebazan afen gure gudarien in-
darrik erdibiltzeko asmozan, ofela eu-
renei bidea lagauaz.

Otxandiano'ko gudate oneik gogo-
angari izango dira. Guretat eta a-
rioarentzat.

Guretat ez dira makurtuko oin-
kada batik be galduten; eurañ afo-
kero ekari dituzten gudariak gure lu-
fetan betiko etzanda lagatera makur-
tu beafan aurkituko dira.

Atzo bertan ainbeste laga zituen
gure mendietan.

Guda-atzeko gudari saildiak

Jafayan izentatzen diran guda-at-
zeko gudari saildien buru guztiei agin-
tzen yakoa euren menpekotak gertu
enki dagiezala une batetik bestera
emongo yakexan aginduak beteteko.

Gudari-saildien izenak:

ARATIA
GERNIEA
BERMEO
ORDUSA
LEXONA
BALMASEDA
BARAKALDO
ARTXANDA
GETXO
SERANTES
BASURTO
OLABEAGA
ARIAGA
ABANDO
BEGOSA
ATXURI
DEUSTO
ZOROTZA
ZAMAKOLA
BERTENDONA

Oraindik izenik emon ez daben al-
derdikide eta adizkidiak gertuten da-
gozan sailditarako izenak emoten gu-
re batzokietara jutan biaz dabe.

Euzko Alderdi Jeltzalia
eta
Euzko Langile Alkartasuna.

Oaia. — Gudari-sailditarako buru
guztiek EUZKO GUDAROSTEA'rik
igaro bitez gaur afañaldekoko lauretatik
zortzietara bitartean.

ALEMANIA'RAK GURE MENDERA

Goizean gure gudarietako talde bat
ikusketak egiten urten zan Otxandia-
no inguruetara. Eta neke barik bel-
billean ikusketak egiten inarduen lau
gudaiburu alemaniar euren eskueta-
ra makurtu zituen.

Gure gudariak, belbillean ikusi zi-
tuenian, beafeko neurriak artuta, eu-
ren eskuetatik laster enki arte itxa-
ron egin eutsen.

Eskutatu ziranen makurtuteko
ots egin eutsen.

Lenengotan iges egin nai izan eban,
bana guriem kemena ikusi ebanian
makurtuta baño beste biderik ez-
ben izan.

Koldarak! Tortosa gabaz suagatu

Barcelona. — Eji Zaintzan esan dabe-
netik goizeko laurak eta lauretan
Tortosa'ren gañetik egazkin batzuk
ibili dira.

Argi-egile batzuk jaurti ondoren
bonbak bota ebezan. Bonba oneik etxe
bi apurtu zituzten eta beste batzuk
eri ingurutan jausi ziran.

Euren lana bete ondoren iges egin
eban.

MUSSOLINI'ren ATSEGINAK

Paris. — Italia indar biziak dabil
luzak geitzen eta egazkiñak geitzeko
egiten dan lan guztia Mussolini'k begi
onez ikusi eta aipatuten dau.

Atzo, igandeko jaya ospatzeko, iru
motordun egazkin bat eruten ibili zan
eta jago baten egoan ontzi bateri bon-
bak jaurti eutzezan.

Kapitan bat eta iru teniente ziran.
Laurak alemaniarak.

Euren sakeletan ainbat agiri eroe-
zan.

Agirion jaube guda-zaingoa egin da
eta beaf dan garayan argitalduko
aitu.

LEKEITION

Alde onetako guda-onetan bizitasu-
nik agertzen da egunotan. Eta ez eu-
ren aldetik gureti baño.

Gure kañoiak eta morteruak eten-
barik eta su bizian ekiten dautse goi-
zelik gabera.

Ondafra gañean paxistak dituzten
guda-esiak zlaro apurtuta aurkitzen
dira egunotan artu daben suaz.

Atzo be geratu barik jardun zan
paxisten gahera sua jaurtiten. Su
onek kalte ugari egin ebazanik ezin
ukatu. Gure begiraleak ikusi zituen
bein bi guda sañagotan auri igeska
guda-esiak lagaten.

BESTE GUDA-ONETAN

Tiroketa makalak egin dira beste
guda-onetan. Orduña eta Kalamua
aldetan bigunkiro gudu da.

Arerioak, gure indarrik neuritea-

ren edo, kañoi-ots apur bat atara
eban. Bana guriak erantzuten asi or-
dukoze ixildu eta baretu beafan
aurkitu ziran, guriak geyago egiten
eutselako.

Beste guda-onetan bardin. Zarata
apur, bat, bana baketik urten berik.
Besterik ez dauku emon atzoko
egunak alde onetan.

BARCELONA ingurura egazkiñak

Barcelona. — Larunbat-goizalde Barcelona
ra zaintzaleak paxisten egazkiñen ba-
tzuk ikusi ebezan igandez Guda-Zain-
goan afitzen emon ebenez. Mallorca'tik edo
etozan iru "Junkers" ei-ziran. Badalona'
ra ziranen Ipeñalderuntz egin ei eban eta
inguru onetan suaga batzuk jaurti ei-
bezan 2.500 metro ingurura ibili ei-ziran.
Adafak jo ei-ebazan eta egazkiñak 20 su-
ga jaurti ei-ebazan. Efkaldak "eizakoak"
atara ei-ziran eta ondorik asi, bana be-
teok itxa-alderuntz egin eta Mallorca'ra
bidea artu ei-eban.

IGANDEAN

Inoizkorik ioaldirik bizienak Otxandia-
no'n. - Gure gudariak, aintzaz bete dira
oiñik-oin euren lufak zindoki aldeztuten

Euzkadi'ko guda agiria

(Igand, gabeko amaretan Guda-z aingoko agertutako agiria.)
GIPUZKOA ETA BURGOSKO GUDA-ONETAN. — Aipagarrik es-
ARABA'KO GUDA-ONETAN. — O rin bost eg asitako joaldiak ba-
fistaz ditu arerioak, bere ekinaldietan artilleri eta ei-ñak ugari ta sendo
erabillaz.

Bizien joan izan diran lekuak Otxandiano'aldekuak izan dira. Euren
egun osan gudu da eta agiri au emotean joaldiak dafake. Gure gudari-
aldespen gurendatzen aipatu beaf da.

OTXANDIANO'N

Argi dago, Guro.

Goiztan-goiz arerioak bizi-agermak
egin ditu.

Aure-eguneko bare-aldia indarrik ba-
tu eta loditzeko izan zala igari gela-
ke. Gaur inoizkorik bizien eta gartsuen
jo dabe.

Egazkiñak ditue lagun altu.

Gure gudarien gañetik kendu barik
jardun dabe egun osuan, arerioari bi-
dia zabaldu nayezen. Artilleria ez da
ikilik egon. Era guztietako tramanku-
luak batuta ditue paxistak alde onet-
an. Eta guztiz batera gure esien gain
jaurtiten alegindu dira, gure gudarien
lufak euz bete eta areik kikildu eta
atzeratu nayezen.

San Adrian mendira jaurtiten dabe
bizien. Geyago. Mendi onetara suze-
nzen ditue euren joaldi guztiz.

Toki au aldeztuten (defendiduten)
egon diran gudari guztiz aintzaz bete
dira. Adorez eta kemenez arerioen jo-
aldi guztiz atzeratu ditue, ekinaldi
guztiz ezerezu.

Arerioak inoiz baño neke geyago
agertu dan gure gudariak beratu eta
gañdu eziñez. Moroen odol, itallaren
eta alemaniarrenaz batuta eurez jausi
da mendi onein aurrez-aure.

Egazkiñak egun osuan gañetik ken-
du berik ibili diran afen eta paxisten
sua etengabe jausi afen gure gudariak
ez dira kikildu eta zindoki erantzun
eta arerioak biar eban zigofa leporatu
dautse.

Egun au gogoangari izango da euz-
ko-edetiaz.

Gure gudariak tutafaz atzeratuko
zituen ustez jagi diranak euren as-
moak bete eziñak dirala igafiko dabe
laster. Eurañ uste baño lengo.

Gaur beintzat agerik bat artu dabe.
Otxandiano'ko alde onetan atera-
kada gixi egin al izan dan arerioak,
bere indar guztiz, iruditu be egin lei-
kezajako indarrik erabili ditun afen.

Ori dala-ta gure gudarien aldetik
buru-eskintza aintzagatzi ugari egon
dan jaungoikua eta aberian zifteen
daben gudariak bakarik egin lekezan
buru-eskintzak.

Eta egun osuan bardin.

Eguna argi-gure joaldiak bizia-
go. Era berean gure gudarien kemena eta
adorez gartsuago, sendago.

Gaba egin danean, oraindik etenga-
beto joaldiak egin dira. Arerioa bare-
tuten asi da eta ez dau egunez beste
surik jaurti. Gure gudariak, egazkiñe-
bildura kenduta, amofu biziz arerio-
gahera suzezen asi dira eta egunez
egazkiñe eskerak kendu izan dautse-
zan lur zati batzuk bafiro artu dabe.

Jofala'ko igande au euzko-ankatasu-
naren edetian tute goriz idatziko da.

BESTE GUDA-ONETAN

Otxandiano'tik kanpora es da guda-
keta bizirik egon beste guda-onetan.
Kañoi otsa eta izkizkafen eldeldi-
otak zargatatu entzun dira, bana on-
doren barik.

Otxandiano-Ubidea aldean egin ziran
guda-keta aintzagatik ez balira gu-
re mendietan bakex egon zala esango
genduke.

Gudarako bizi

Guda onetara begira gagoz.

Egun lafian daroaguzanik ezin ukatu. Bestera ustea zorakeri litzake
e kollegari.

Arerioa anker, basati eta odol egari dogu gure mendietan. Otxandiano-
Ubidea aldean bere erpa zortzak zabaldu ditu gure gudarien oin por-
teko asmozan.

Kemenez, dorez eta buru-eskintza aintzagatiz gure mutilak arpegi
emon dautse.

Otxandiano eta Afegiotagari Otsari nafu kendu eutsenen oñordeko
talik ezin ziran gure gudariak itxaron. Bardi-artean jayotakoetatik
biguntasunik ezin geinkin eskatu.

Odol egarri etofa diranak, euren odol artean itoko dira gure odolaz
metu beafan.

Gure lufetan ames egin ebanak tufa artuko dabe, ez atsegiñak bete-
teko, gorputzari betiko atsedena emoteko baño.

Egun bateko gora-berak ez dira ezer guda baten zorionerako.

G-dean kemena, sendotasuna eta trauenerako indara beaf dira. Eta
eurañ ez dauke ez kemenik ez sendotasunik eta indarrik, elburu (ideal) ba-
te mallasunik barik, diruaren otsen eta afokeriaren saripeko dabilza-
lako.

Euzkotafon aldetik besterik da. Elburu zindo eta deun bateri begira
gabiltz. Zegaitik bestela ainbeste buru-eskintza (heroismo) egunotan ikusi
doguzan lez?

Gur: gudariak ezagutzen doguzalako eta biotzetan darabilen mallasu-
naren indara ba' dabilzako itxaronen osna dogu euren. Eta itxaropen
ofe, iabe gariakoko ueste bizi dogu uraitzean.

Uste ofegaz gure aldetik ezer ean barik ezin gineike egon ofatik.
Ofela egotea armak artuta mendi dabilzen gure anaiak saldueta
litzake.

Guda-onetan dabilzanak lez guda-aztean bizi garianok gudara begira
bizi beaf gara. Beaf-beafeko dogu au.

Aztean gabilzanok mendian diarduenak bezin suisu ta gotsu ekin
biat dogu gudarako.

Aufean lez aztean gudea egin biat dogu.

Mendian irabazitako gudea atzearen efuz galdur daitenik ez dagigun
etu.

Egun lafietan bizi gara.

Garaitzea aurrez-aure itibateka ikusi'zen dogun afen. garaila ori send-
ta eta andiaotzea nai-ta ezko dogu.

Eta ori lortzeko gudarako bizi beaf gara.

Gudara begira gudarako bizi.

Of gure egibeaf.

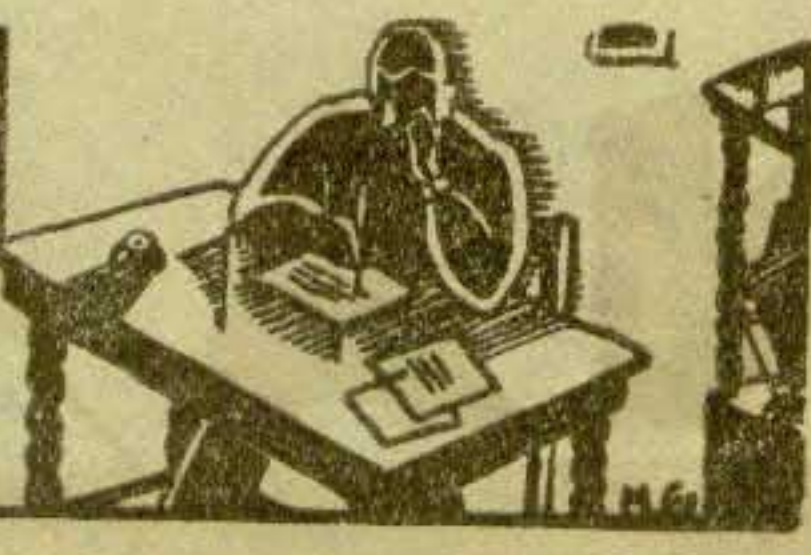

Ipafak diñonez, Parantze aldan "gas aspixiante" edo dalakuen aufakako
sayuak egin dabe. Argazki onetan ikusten dozun lez, arpegiko estalgi ta
gosti ibili ziran txaldetan. Ori, guztiz euzko sayuak zirala. Gu lez, benetan
ibili bafra ba-labe, zer erabiliko-ete leukie parantzetaf afanok?

EUKADI

-ERIJETATIKO IZPARAK

BILBAO'KO izpafingiak

Begoña

Urte bi igazi dira, txafio gomutetan espa-dot, euzkel-ikasturuen askikera zala ta idazki batzuk idatzu nituenetik eta begoñatar abertzale euzkeldun gusitien adimenan egongo da urian idazki arein gomuta txafat bat gixi-beraz.

Gaur bere zozzer esaten nator, baina orainguen azar igango, euzkel-ikasto-letara eritoko deya, tamalez aurretik eta begoñatar abertzale euzkeldun gusitien adimenan egongo da urian idazki arein gomuta txafat bat gixi-beraz.

Baño idazki onen zifra esan bano lenago gudofetan aurkitzen diran begoñatar gastientzako gomuta samur bat euki gura-dot. Zubeitariko artian ene adizkia ta abertzale zintzuko, nirekin euzkeren ikastean aldiz banandu aizen batzuk zagoze, ta Abergi'k gudofetara juteko delagien dautzubenan geru egon zara, euzkeren gure ele maffa ikasteko, egon zintzuzan legetze. Aurretik esatatu dautzazube zerbit ikasteko negizubela, ta eginbarrak aginduen dautan gaur zubeitzeko le- to arihik bai, baina biotz-biozkorenak opalduten dautzubez. Onez gaurer- ando irabazita dautzazube adibide be- giki, ta edera emon dautzubeleko EGU- NA'ri diru pila galanta bat bialdotia.

AI abertzale oro iango be'ltza su- bek lekual? gure euzkeren elitzake onen basterfuta egongo benetan.

Neuk guraio neuke zuben egipen- jera'ltzalek egongo i'ltzakeala, ta nire alegin gusitjak ori lotuaten iango dira, ta eritzi oneguz bultzuta gaur betetu dudar i'ltzake begoñatar euzkel- tzale gori zerbit i'ltzatu eragiteko aemoz.

Begoña'n, eri askotan les, euzkeren gusitjak bialdotia dago gure erim, gau- ze bakara da normalter gure esle itz- egin ematuta, ta au da Euzkadi'ren- tat arerio gofijena, aberi baten su- tra gorengetariko bat elia delako, ta ain aberatsa, berezi ta begiragija dan gure euzkeren, zelan euki onelako lagatuzunaz, edo obeto lagakeriaz gu- re eubagatik? Ez abertzale ta euz- kelidunok, gure eskuban daukoko aaka- tum giltz bat ta gure lepuan lepu- pen azun bat, ezaigun giltz ori ga'du ta azun arindu be, euzkerari dago- kion gilekuba emoten.

Ea ete-dakxu ene irakurle matori EGU'NA euzkel-izpafingia agertu da- nik? Zoritzakeala zara mure betebia- fak birbilituen euzkuzalako, beraz zure abertzaletasunaren bialde utz-egi-

ten dugu ta gure ele kuituna galituko bidian dago, egiteko abertzalea etzara- lako.

Gaur baina, oker au zuzendu daiteku zorbeitean. Euzkelduna be'zara ta euz- keran irakurten oitua espa'ltzagoz, emozkuz zure ikena ta lokuterik ga- be EGU'NA'ren i'ltzake artuko dugu- bez irakurle-otzura jardeta daghuen, eta onetara gureago iango zara gure albitari gorengetaren ofari pufukatu- bentariko bat; eta gogozko abertzale- ja be'zara euzkelidun nazi erdeiduna zara zara zure eginbarrak da EGU- NA izpafingia eustia, diruzko emai- tza edo laguntasuna emoten, eta on- tarako zure arpidia emotia onena da.

Urango arte, IGETUTXA.

ari baimena eskatutja. I'ltzango eta- da ba toki apur bat neure isper labur onetazko? Bayeta uste dot.

Au onan i'ltzake ba, nos edo bein idazten aleginduko na. Sari idazta- da neure guraria baina ezin idazta ari- eritki aginduta nabielako aspaldi on- etan beste abertzale gaste a'ko eta asko legez. Al-dodanien idazten ale- ginduko na ba.

ABER-EGUNA. — Egun andi ori beste urtetan gusit ope andiz opa- tu xan da Zamudio'ko erijan.

Aurtengo Aber-EGunian, aake nai- kizan ordu batzuek aintzati artu eta efitatu mintzan eta an eueban ezef- be ikusi egun ofen antzik eukantik. Zer jaso ete-da ba? Oranarte efi- onetako abertzalek oso langitjak i'ltz- an dira onako arasoetan, baina aspaldi- on nik eskatit zef jasoten yaken; alper- tu edo egin dira.

Gauza onen gaitan urango egun ba- ten esango dot maffat geyago.

AGURTU. — Igazi dan igandian euki neban "Amayur",eko gudari eskatit- agurtuteko zortja ta euren artian euz- kel-idazle i'ltz an zan i'ltzotz'at i'ltz- "Zamu" abertzale gaituta.

Ondo etorijak ba gudari gaitutak.

TXIMISTA BAT.

"Euzkadi"

Paxiotafak euzkotaren aurka asi i'ltz- an daben gudariak odolbatzaz idazten dau.

Eta paxiotafak euren gudariak gogot- ori asi i'ltz an ehen agutetik igandera, lan egun zentzuten dau.

Lau jafko egunotan gototatik-gototuc- nar eta guda-izkilturik onenakaz ef- alder- lej oldatu i'ltz an dauten paxiotafak, porot- eginda geratu i'ltz an dirala diño, amertuz egitetik ezin loitu dabela ta.

Euzko-gudarotien adoria ta trebetasu- na go'gora jasoten dauz. Euzko-guda- rotjak gudofetan efiten daben ef- alder- tza ia abar, izpafingijak-ia ez ei daber bial- dan bestian goratu i'ltz an. Euzko gudari- lan ixileko lana ei-da, baina benetako lan goragarija.

Euzko-gudarotien adoria ta trebetasu- na onden goratuen daberan, arijetjak eaduten daban i'ltz an ei dira.

Salamanca'ko i'ltzotz'at, behepin, euz- ko-gudarotien adoria, i'ltzotz'at eaduta i'ltz an daban itzetan agertuten ei-da.

Lenengo egunko paxiotafak gudari- tza izketan i'ltzotz'at, Salamanca'ko i'ltz- otz'at onanxe esaten ei-ben: "Guda- i- larako erakizunik asko ikusitjak gara, ta guda- izkilturik asko ikusitjak be bai. Ara- be-Gipuzkoa'ko gudofetara euan i'ltz an di- ran beste gudari ta guda-izkiltu batara i'ltz- an i'ltz an doguneko gomutarik ez dugu o'ra- lino."

Ikusten denez, ba, paxiotafak euzko- gudofetara eaditi i'ltz an daban gudari- tza eta guda izkilturik, neurtitk atzakuak di- ra. Eta alan be, euzko-gudarotiek atz- euniz eragiteko beste i'ltz an ez dabe i'ltz an.

Euzko-gudarotiek euren abertja alder- tzen daban dir, ba. Eta abertja alder- tuten daban gudarijak, abertzaletasun- ez daukanak bano adere geyago i'ltz an dau.

"Lan-Deya"

Langil-uzia adiraduten dau, langile- alogerak eta bixigayak alkaten artian dauken zer ikusitja agertuteko.

Bixigayen saneurija, 1936'gareneko ur- tilla-onenguan i'ltz an ebena i'ltz an bial- ei- litzake.

Ori jadtziko ba'ltz jadtzi. langiliak bixiteko bial dautan jakitjak eta abar, len- go saneurijetan artu al i'ltz an ei-leuket.

Saneurijok, baina, Euzkadi'n atzen di- ran bixigayena bekafik ez ei-la i'ltz an bial- daut. Baxigayen saneurijetan, ba, atzetitk eaditen diranak be. bertokuen saneurijak jafi bial ei- litzakez.

Alogerak eta bixigayen saneurija lagi- bider neurtuta imitia, langilarentzat gau- za aundia i'ltz an ei- litzake, i'ltz an ba. Sa- neurijok, baina, euren ondorena i'ltz an, izpafingijetan iragatitja bano zozzer gei- tuzbago bial ei-litzake; lagi-bider bakotzari betatuzotia.

"El Liberal"

Guda au asi zanezkerotitk onte bano obeto ez ei-la i'ltz an dauten paxiotafan artian nabaitzen dan adere-makaltasuna.

Paxiotafan artian be, ba, euren aurka dagozan askotku bixi ei-dira. Eta areik, gudatzen, eurentzabek efiten ei-dabek.

Paxiotafan artian nabaitzen dan alkaf- aletg efiten ori, Burgos'ko agintari nago- sijak agertu i'ltz an daban agiti baten ikus- ten ei-da.

Agiri artian i'ltz an, ba, batara ta be- tatera ibiltuko dautzan belbiki ta, ibiltuko bialtuko dautan belbiki onizititjak ken- du efiten ei-dautser, eta i'ltz an gausa ez dirala imiti.

Beste leku batzuek bialtzen diran i'ltz- apafak be antzekuak dirala diño. Eta euz- en artian sofia i'ltz an dan asaf-masafia paxiotafan artian naitu eaduta dautala. Paxiotafan artian be, ba, España'ren on- damendija ikusi gura dabenek ei-dira gusitjak.

"Euzkadi Roja"

Efikala'ren guda-iltzotz'at 1936'gareneko urila-15'kafanien argitaratu i'ltz an ehan ga- da-agirija beragintzen dau.

Agiri au guda - agirija da, paxiotafan aurka dagozan gusitjak euren efiten bial- tuteko efiten daban deya.

Euzkadi'be, arijetjak atietan dauten- kero, dei oni erantzun egin bial dautala diño. Arierijak gogofa ei-da. Eta are- rijo gogofari atzetuz eragiteko, gogof oldatu bial yakala.

ALDIKO IGALIAK

Udabarijak, i'ltzjak eaditen dauz. Negubak, edu- netazak. Gudeak, o- ttera, odola, eritotzeta ta zortzaka.

Oraingo aldi au, gudaldija da. Be- raz, aldi onetako igaljak odola, eri- jotzeta ta zortzaka dira. Aldiko igal- jak onelk ba-dira, i'ltz an egin...

Axia ereten dabanek, eaditja ba- tzen dabela esan oi-da. Eta egijsa ori- ke da i'ltz an be. Beraz, guda-azija arein eaditja, guda-alotzea artu bial.

Orain bialzen dan guda-alotzea, ba- na, ez da gure arein, gure gurejuek ereindakua bano. Anker areik, bano, gure soluetan erin i'ltz an ehan. Eta arein i'ltz an ehan guda-azija, ementez gure hufetan erin zan. Orain, bafis, ez dago beste biderik, areik, Euzka- di'ren arierijuek erin i'ltz an ehan guda- azijak eaditi i'ltz an daban alotzea batu bano.

Guda-alotzea i'ltz an be bano da. Gure eaditja ez da bano.

Gure eaditja ez dauten be, bafis, gure hufetik kentzia gurei yakua- na da. Zegatik? Gure hufetik kentzia gurei yakua- na da.

Sotuan efitetan dan bedaf uare, lu- gin zintzuzan ereten daban axi zindot- tik ez da efitetan. Adan be, bano, lu- gin zintzuzan ereten bedaf txafak efitetan dira. Zelan? I'ltz an bial- rik? Berez? Axi i'ltz an efitetaz i'ltz an da. Arin erne ta nekez gaitzen daga.

Eta mundik ez nok eaditja dan ea da jakiten. Batzubenan, txorijaren mo- kotik jausten dan azitit efitetan ei- da. Beste batzubenan, txori-korotze- tik.

Agertu-erri bat dautala nazi beste era bat i'ltz an, axi txafetik sortuten dan bedaf bedaf txafak i'ltz an da. Txafa ta gaidu-gatxa.

Gaidu-gatxena daga be, bano, gaidu- azifia ez. Gauda ta ezifia bi dira, ba. Gauda mundik eldu ba dauka. Ez- fak ez.

Gaidu-gatxa gauduteko, lan egin bial da. Lugin zintza ta langilaren so- luan, berak erin bako azitit sortu i'ltz an dan bedaf txafak, lu' gane aldi gild egingo dau. Lugin zintzuzan axur- zotzeta eukutuko dau, ba, ta solua- ren katagari lu' ganeartu i'ltz an yaka- zan bedaf txafak zutetetik atarako dauz.

Solua osuan garbitutako janak-lan egin bialko dauz, asko be asko ne- katuko da. Ekin eta ekin, bano, lugin zintzuzan lanak bere ondorena i'ltz an gaur: bedaf txafak zutetetik atar- arako dauz, eta meta aundi baten ja- rita ere egingo dauz.

Guri be, irakurle, gure euzko-solo- ra, bedaf txaf bat sartu yaku. Gurek, euzkotafok eaditja ez da. Alan be, bano, gure euzko-solo eaditjan erne i'ltz an da. Bedaf txaf ori, gudea der- tzo paxiotafak eaditi i'ltz an dautkuben guda eaditja.

Guda onelk kaitiak-kalte efiten da- utuz, eta kendu-gatxa da.

Kendu ezifia danik ez dugu uste ba- na. Lugin zintzuzan antzian ardura- tuten ba-gara ta guda- s'ltzotz'at aor- bal-etan doguzala guda - ofetarijak. Euzkadi'ren beste alditetik eaditi i'ltz an yaku guda bedaf txaf ori be euzko- solotik kenduko dauz. Ofetarako, ba- na, gudari zintzuzan i'ltz an bial gara.

"Jaun egin zinduzan eta jaun zara"

Giza-izateak berberak damotzo gizo- nari berbigen jabe izateko eskubidea. Giza-izateak berberak damotzan egin beafak, bete beafeko dira, ta eginbeaf gusitjak bete-al gaitzen, berbigen jau- be i'ltz an biala dau gizonak.

Solhas gaitera arime, ba, be-dau gizonak eta arimezko, ba, ba-danez gausa batzuk bere izateko eskubidea dau.

Aber denez, bizi izateko beafeko yakozan gausak artu ta erabilteko es- kubidea dau. Adimendun denez gau- sak artu ta beaf dauana erabilteko es- kubidez gaitera bafis, gausen jabe izateko eskubidea, be, ba-dau.

Eskubide ori gizonari ukatzen, gizo- na abere uts esatez degu; abereen-mal- lako gizona esaten dabanek, jaubetez ukatu daijioe ta ukatu efiten dautsoe. Jaubetaren ofaria, giza-izateagan do- gu. Gizona adimenez onituteko abere daga dautgunko, jaubetzarik ezin uk- tu daijioe gizonari.

Jaubetez ofek bafis bere neurtik dauz. Neuri ofek zintzuko dira?

Giza-izateak berak daturakuz neurt- jok. "Gizona besteetan artean eta be- ri yagokun maila bizi dan, izakia dogu, ta ez besteekin zer ikusi dabe izen-dan ata" idazle argi batek diño- nez.

"Gizarteak abere" etei dau nortet- tek gizona.

Gizarteak bizi da gizona; gizaiteko da. Gizaiteko-izateak, giza-izateari ya- goko. Gizaitean bizi izateko, eragotzen dan eskubiderik, gizaizateak ezin emon daijioe. Alkattu ezin daijioe eskubi- de kidetse ez ditan eskubideak ofa- ti batetik ezin sortu daijioe.

Alkattu ezin daijioe eskubideak, ofiafi batetik sortuko ba'ltzaz, esku- bideok ofari yakozan izateka bere gal- du egingo leuke ta.

Jaubetaz, be, gizaitean dauz neurt- jak. Gizona gausen jabe, i'ltz an daijioe; eskubide ori gizon gusitjak dauke. Ori- ke dala-ta, gizon bakotzak gausen jau- be izateko daukan eskubide ori, bes- teen eskubideen kalteko ezin i'ltz an daijioe.

Jaubetez-eskubideak gizonari izateak damotzo, bafis izate ofek berretzi- bat dauzan gausetarako bafis ez da- motzo.

Gizonak berea dala-ta, beste zio ba- ge gauda alperik gaidu daijioe? Bere- beaf ez dauan gausa bat, etxe bat adi- bidez, berea dala-ta beste gabe, autu ta ere daijioe?

Ez Norberak beaf ez dauan, etxez adibidez, norbera dala-ta ezin ere dai- ke bidez. Eta ori efitetaz i'ltz an ere- tea bialzen txaf da.

Jaubetaz gizaitean egingo bi dauz; gizon edo jabe bialtzen on ta ukatzen onakin batara, gaitera- rena.

"El uso de la propiedad será tanto mejor cuanto mejor se combinan en las dos funciones", dautsuko Aspiaz jaunak.

Gizaitearen galgari ta ondandendi i'ltz an daijioe jaubetez-eskubiderik ezin i'ltz an daijioe. Jaungotiko batek efitak gaituko gusitjak; Jaungotiko ofek gusit- jok izate bafis emon eusken eta izate ofek batari nai dabanen jabe ta nai daban neurtiko jaubetzarik ezin emon daijioe ta besteaz eaditjioe es- kubide gabe i'ltz an.

"Beazizanak jotakozan gausa gusitjak, gusitjak dira" dautsuko Toma Deu- nak. "Beazizanak artueraginduko, at- tu dauanarena da."

Gausa nobere egiteko terditioeak, beazizanoi noi i'ltz an daijioe? Beazizanoi nok eaditi daijioe? Batzubenan beaziz-anoi gaudia izaten da-ta, orduan premi- nek berak eskatzen dau ta i'ltz an ead- itzi beafik ez da.

Eta bakotzaren jaubetez-eskubideak eta gizaitearen argi agiri ez diti- nean, eskubide bitzuen artean alkaf- jokarik i'ltz an ez daiten. Leterija, Be- tachua i'ltz an bial eaditi, berotek eraba- giko dau auzoi.

Orie irakasten dauka XI Pi'k "Quadragesimo Anno" ennikikean.

ARETXINAGA.

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euz- kadi Jaungotikua'rentzat" i'ltz- an biala esan oi- ehan Arana - Gori gure irakurleak.

Esnera au abuan, goguan eta bialtzen eaditi bial degu, beti ta beti.

SASETA'LIK SASETA'RA

Ateun'go idasleari

Bertotan asteko, diat gaur gogoa Ateun'dik idatzi ukun idazlea. Ez ete beffio, jafitako asmoa Utsi gabe, afen, euzko luma?

Irakurri nien ire idazkia. Adizkide bati, zuzendutakoa. Atsegin zakidat, bait adizkia, Erabiltzen deken, euzkera goxoa.

Euzkeraren alde, guziok zertxobat Egin bear noski, guk abertzaleak. Bestela amilka, goitik bera zenbat Egingo dik noski, euzkera maiteak.

Euzkera orde, abertzale askok Basterfuta bota, egin i'ltz an ditek Ofegitak beti, España' raleok Euzkadi oimpean edukia ditek.

Ez dedila i'ltz an egin orlakorik Euzkera utzita, erdera erabil. Ez esan bialte, abertzale danik Ez bai dik merzei, euzkotat izenik.

Aitu luma ori, Ateun'go idazlea, Eta i'ltz an beti, euzkera aldezleak. Bestela oimpean Euzkadi maitea. Buzi bearko guk abertzaleak.

Au gerta ez dedin, egin al dekanu Maltasuna agertuz, euzkerarengana Ez ad aspertu, aitu gogoz luma; Ez dek i'ltz an maite ez daua.

Z.TAR P

Ateun'dik.

"Tierra Vasca"

Esakun garetan ikusten denez, ofuradun gixaki i'ltz an bat bano ez ei-da gixona.

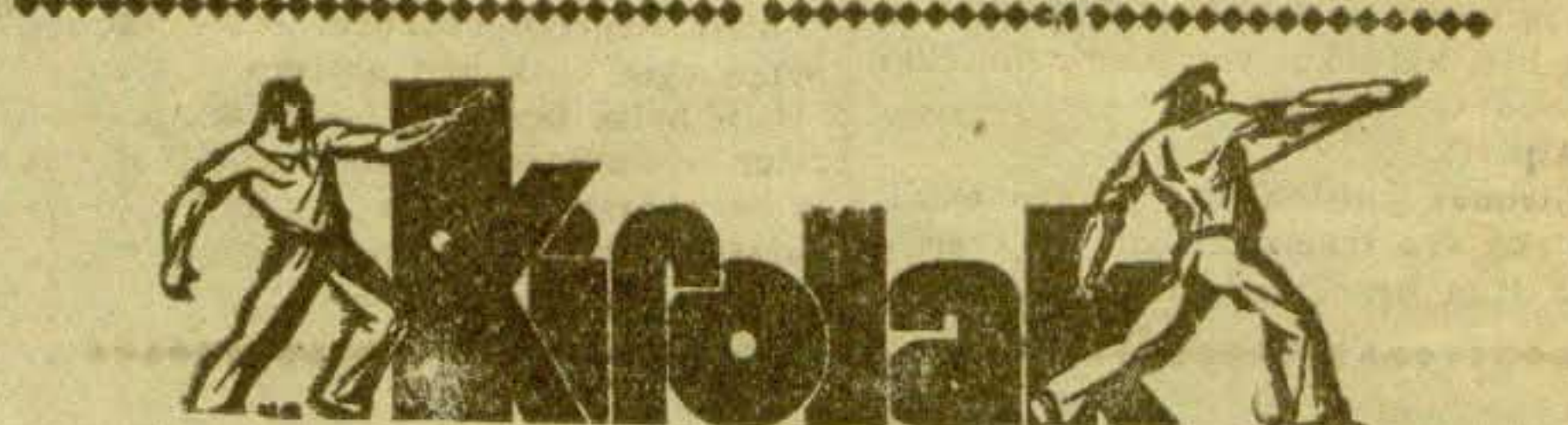
Eta ori dala-ta, nafitan, bere oneroko di- ran auferakuntzarako be, erdi mufek eta otz-samat agertuten ei-da.

Auferapen era bi dagozala diño egon be; bafis bafutik kampora urtetan daga, eta bestia bafuruntz daga.

Auferapen era bi onetatik onena ta on- rafotena zain i'ltz an ete-dan i'ltz an dau.

Aldi au, bafutik era gusitien auferapen aldija dala agertuten dau, ta kampotiko gausak efiten yakun gupena aundia be aundia dala.

Gauko gixatitja, azaleko gausa ariñai begira dagauna ei da. Eta era onek on- diño luserotry irauingo dabelakua agerit- ten dau. Auferakuntzari onena, bafis, bafutik nabaitzen daga i'ltz an oi-da, egi- jan zutrayak atzen dabanen.

KONSOMOL-ALDE IGANDEZ, SAN MAMES'EN Zuriak, 7; goñiak, 2

Igandea, San Mames'en "Konsomol" -alde iragarita zagon ostiko - jokaldi i'ltz an zan.

Naz ete amaikakoteak egoki asko- ak i'ltz an eta eguraldi edera argitu, San Mames'eko zelaiak ez zuan eraneun- gokoan bestetako aialtasunik. Eritzak, erdi-uta, Emejekuetan utzuna ugari.

Larunbat-afatsalde, ez zala jokatu- ko iragati zuten eta, ori bialde-ko, ez gendun bestetako ostetarik i'ltz an.

AMAIAKOTEAK

Ona emen, igande-afatsalde San Mames'eko zelaiak agertu aizen bi amaikakoteak:

Gorjak. — Blasco; Ciriaco ta Aedo; Zilauren (Arana gero ordez), Mugertza ta Markuleta; Lafazabal, Bata, Una- muno, Gerardo ta Sanchez Arana.

Zuriak. — Euzkeltza; Areso ta Pabli- to; Bieñzo'as, Soladreso ta Zubietza; Ruiz, Iraragorri, Mandaluniz, Lafinaga ta Gorostiza.

Jokaldi-epaile ituzetako'at Edoia i'ltz an zan.

JOKALDIA

Gorjak eaditi zioten bialtzen. Ekitago ta boroago, boroago ta egokiago, go- riak arian jokaren jabe. Ezin euzi- zurjak i'ltz an ere gorien kemenari. Ofetaz jardun aizen ordu erdi bates; gorjak beti ere gorjak nagusi.

Diplomatiko en jardunak

Paris. — Jorge Lonsbury, ingalanda- burukide zozjalea, Roosevelt i'ltz an- naf ta frantzestak, belgikak eta eaditi- nafat zenbakari batzuekin eaditako aulku-jardunaldiak lutzatu-dimoz, Ber- linera joat'kotan da, Hitler i'ltz an. Gudeatko i'ltz an-azaro ta lenen-gatze- kido batzaz-egitirik jofu al ditek, bafis artetko salerosketa ta guda-izk- i'ltz an gusitjioe eng astetizeko da Jorge Lonsbury'k esku-afetarik gafa- nizituzena.

Ea ei dago alderantziz gabeko gau- zarik eta igandeko jokaldiak ere i'ltz an zuan bera. Zilauren'ori aita il zizta- oia ta, elbiste tamana bide, Arana'k jokatu zuan gero ordez.

Bestu ta lafi zurrik, bafis, alere ad- tantoren aldez garalle gelditu aizen lenengo ekitaldian.

Bigafen ekitaldian, guriak aiti zuten "erusa". Bazan antze goal pilatik Mandaluniz, Iraragorri, Gorostiza, La- finaga ta Ruiz'ek antze erakutit zi- guten eumen "lantotzoka".

Ojeaxe amaitu zuan igande-afatsal- deko jokaldia. Zuriak, 7 goal jofu zi- tuzten; gorjak, 2.

EUSKALDUNA'N

Ubilla ta Urzelai gar ille

"Konsomol"-alde jokutako eskuko jo- kaldiak ez gendun joan al i'ltz an. Bafis, entzun deguzer ikusgariak i'ltz an ziran.

Lenengo jokatu autenak: I'ltz an Ubi- la ta Urzelai. Zabaleta ta Kortabitarte'ren aurka.

3, 6, 13, 14, 15 eta 16'garen tantoan ber- dindu ondoren I'ltz an Ubilla'k eta Ur- zelai'k irabazi zuten jokaldia, 2-18.

I'ltz an Ubilla'k, oi duan kemen, bikain eta egokitazuna, argi ta garbi aundia ei- zuan. Urzelai befiz betiko laguntzaile ja- tor. Kortabitarte'k, asiera txarra. Azken- aldera zulo edefik irabazia da.

Zabaleta'k, berak bakafik egin oi dituz- nak egin zitan.

Lenengo jokaldi au ikusgarrien ikusgar- ienetakoa i'ltz an zala jakin degu.

Bigafen jokaldia, Arien Juanito ta Kon- so-Ekianiz I'ltz an lepo i'ltz an zan.

Naz ete Juanito'k nai beste lagundu ez, Gernika'ko txikiak efitak egin ziran. Bakafik jokatu bial'ltz an zapadu zi- tuzan bi aurkalarik.

Arien txikiak jokera ugari, bikain, ikus- gari, egoki ta jafota erabili zuan.

PORTUGAL'EN JOKABIDEA

Portugalaldarrak españar paxisten otsein

Oliveira, Gil Robles, Franco...-Portugalaldar txankamiak gudari. - Españar paxisten diru barik erbestean. - Madrid artu eziñik.

(Jaralpena.)

OLIVEIRA, GIL ROBLES, FRANCO...

Portugalaldar ditadoreak eskua garbi daukatzala berak, esan dau piper bako zeriago.

Bera ez da ezertan be sartu. Izan be, Oliveira'k gaur onetik gutxiok Gil Robles'en eskutetan uzten ditu. Au berau, ordea, ezin ikusi dau Franco'k inolaz ere, España'ri eskumafak poto egin izan eheko, eruditak Gil Robles dala irautsirik bai dala.

Baña, tira, Oliveira'k ere olandxe nai dau-ta, Gil Robles eta Franco, bakoitzaren saietan arduratsu ari dira. Kapitalismoaren atzaparetan dagoz-ta, onek esan egi aginduten dautena, gogoz, aldez eta alegiñez bete narrik diardue.

PORTUGALDAR TXANKA-MIAK GUDARI

Paxistak adura darioa, ezitlan, sinistu eziñik dagoz Portugal'en, eurtak aurrera ta aurrera ezeiz eta otono bako jolazala-ta.

Varela eta Yague Keneralen gudaraiak, Caceres eta Castilla'ko lufalde idor egi ariak zear jolazari aldi ari-tan, eritxo ta basetxe bakoitzaren eritxo ta oñazez erein eta zabaldue.

Aura bai poza! España estatu osoa laster eta txirikilatan artuko ebela zindian, eta ames orixe eben kolkoan. Amia gixi, ur eta zaxkarak zituen gudaraiak gaxekatuaz, Madrid'era "pa-

seo militat" dalakoz elduko zirala-ta...

Baña Madrid ur aundi eta zafaren adietan paxistak zer egin beara izan daben, ba-dakite mundukoak.

Paxistak lenengo egin zituen aurrakadetan, euren artean gudari sar-tuta, milaka portugalaldar basefita-tanbako ta señoito alper txankame ibili ziran.

Madrid ingurura eldu ziranean, or-dea, beste giro sarkitu eben. España aldeko ibilera atsegina, gafatz biurtu yaken.

NEGARA UGARI

Ibilera ofetan 6.000 portugalaldar ba-ho geyago jik gehitu ziran. Ez eben etxera biurtzerik izan.

Ordun bai bildura zabalduta zala Portugal'eko bazteretan bere. Paxisten artetik, bizirik egozan txankameok ankotsik atara eben igesi.

Lisboa'ko izpatingietan iragarki an-tzekoak agertzen ziran. Bañan ez-kan besterik, portugalaldar guraso as-ko euren semiei egiten eutsezan dei cyuak baño.

España'ko lufalde idoretan odolus-torik zetaen semiei egindako oran-tzun bako del ta didafak.

Gaur, ostera, Portugal'ek ez dau go-gozko gudariarik, boluntarioarik emor-go. Indafez bildutako banakak izan go dira, ur, eritxo ta baserietan.

ESPAÑARAK BILDUTEN NAITAEZ

Sanchez Albornoz, españar ordekar-riak Lisboa'lik alde eginda batean.

Portugal'en egozan españar bilduten asi ziran ango polizi-gizonak eura-k. Gogorasan eta txarasan bildu ere.

Portugal'en egoteko baimen-agiriak kendu egin eutsezan, eta aldetan, er-di zigorpe, "Antigua Casa de España" etxera bildu zituen. Burgos'ko gober-nu paxistaren ordekaritza itzala etxe ofetan bai-dago.

Etxe ofetatik, ondo zainduta, muga-ra ala kartzetara eroango ditue, eta beste asko mugan bertan tiroz nigo ditue, beste zergin barik dago-zan "elzairak" eten bage ofetetan ari bai-dira.

ESPAÑAR PAXISTAK DIRU BARIK ATZERIAN

Euren abefitik urunduta egozan es-pañar "abertzaleak" ordea, atsegintsu ez ziran oso Portugal'en.

Portugal'en guda afiskuetatik urun eta asago egozan, ezerean bildur bar-rik. Baña Franco ta Queipo'en agin-duak mingots eta estularia sortu eut-se.

España'lik dirurik ez aterateko agindu eben paxisten buruak, eta pa-xista "abertzale" atzeritatuak esku-arte barik gelditu aginean dagoz. Eta diruak biktatzerakoan, sendi es-pañar bak ugari ugarialgo euren ofietara itzuli beaño dagoz.

MADRID ARTU EZINIK

Garazizari itxaroten uste osoz ego-zanak, aspertuten asi ziran. Madrid gozietik gabera artuko ebela paxis-tak, itxu itsuan sinistuta bizi ziranak, gertaerak gertaera dirala uertzen aziak ziran.

Madriden atletan jensi ziranak ikustean izu ukara zabalduta zan pa-xista artean.

Italiak, radioak, egundoko guzufak jaurti ari, portugalaldar egi gafatz ikusi erolen. Egundoko berebiki astun eta tren efeskadak, lidakoz eta zaur-rituz beterik ibili dabiliz Portugal wear.

Lisboa'ra milaka burdi eldu cira. Euren ofirantz, glemanak, zaurituta eta zatituta, Lisboa'ko kayetan on-tzetatutako dira.

Lagunari, eundak zefaldo izango ditue. Eundak bai-kuxa gixagaxo at-koren gorruak baruan dituela.

Olandxe euren agindari zekenen as-mo biurak bete-bidean izango baiti-ra, ainfeste odol ixuriaz...

(Jaraitzeko.)

BERMEON

Aberri - Eguna

Lengo igandian izantzan ba-gure Aberri Eguna aurtengo onekin bete degu gure efin seigafena; Bermeo aldiari etzan izandu guretzat egun txafena gauza garbi esate ezker-o oso alaya zan dana guziyak emen ikusi zuten etiyaren maftasuna.

Ikusirik ganze taldeak kaletan gira ta bira egun guziyan alai askorik danok ibiliyak gera; goizian goiz janan gñaden bada Meza entzutera andik irten da gonak gera txifindulayal bekira txifit yayuk onan oraindik Enskal Eñayan badira.

Afatsaldian izan zirañen jolas politik ugari efi ontako pelota tokin eldu zioten lanari; lau bertolari jardunak dira zerbait esaten alkafi pelotariyak, lokotx biltzale sok-tiran beñiz lafi xamur ibazi ziguten bada San Andres'ko oyeok guri.

Gero jendia dantzatutera gauza auek bukatuta "musica" eta txistulariyak asko egin zuten jo ta; eguna bai igaro gendula beñendikan alaituta, bañan negara begietara Gipuzkoaz oartuta esaten gendun obe genduke au, balego artuta.

Jayo gñaden efi maita guk dabilkigu aotan bakoitza bere etxia gatik oartzen gera safitan; eta arunt jun ezin gñezke inolaz ere batetan etsai txafa erne bai dago gure etiko atetan azkak juateko eskatu zugun bakoitzak ezeztetan.

ZOROTZ

Iñarkundia'ko gudari.

LLOYD GEORGE'EN ITZALDIAK

Abisinia ta España'ren auzia

Esanak-esan, España aldean bertako geiea ezezik, efi-arteko gudea egiten ari dira.

ABISINIA TA ESPAÑA'KO AUZIA.

LLOYD GEORGE'K ITZALDIAN

Londres. — "Manchester Guardian" egu-nerokoak, Legeixean epalaren 25 gñez-izandako batzarazko azalpen luze batzuz agertu ditu.

Lloyd George azkafak itzaldi zofotza egin eban Abisinia ta España'ren auzia buruz. Ingleteraren jokareaz azalpenak eginaz.

"España'ko auziari dagokionez, inoan, zer egiten diardugu ingelesok? Ez-jatze jokabidearen zuzendaria Londres da. Ba-ña jokabide ofek poto egin daua edonol-daki, ordea.

Esanak esan eta jritziak iritzi, España aldean bertako geiea ezezik, efi-arteko gudea egiten ari dira. Naspil, matasa eta aldakuntza askoren onafri afoskuz bete-a nago, españar auzi orixe.

Estadu batek bestekin, gudontziak alkariekin, gorabera bildugari asko sortu leiteke.

Egin ete dautse Gubernu ingelesek otisik, France, Rusia, Alemania ta Italia'ko Gubernu, zer jokareaz jardun bear daben? Izpafingiak diñoena egi ba'da, Mussoli-ni'k beste batoloi bi geyago bialduko ei-ditu España'ra. Ori egi ba'da, zer egi-teko asmoa dauka gure Gubernuak?

Mussoli'k ez dau inoliz bere guraririk estaldu ez eukuan. Meditefaneo'k lateri indafitsuen, ragusi ta jabe sendoena izan nai dau.

Italiak gudariak España'ko gudea iraba-zari ba'dage, eta estadu paxista egin, ita-liak zaindutako estadu paxista izango da. Sartaldetako kanyak Italiaren kontrol-pean izango dira, ta Ceuta eta Gibraltar-ko itxas ofetena be. Mussoli'n'en indaf-pean geldi leiteke.

Ta ofetara, gerarik sortuko balitz, France eta Africa'ipafalde bitarteko ar-tuemonak, Baferearen eragopiderik izan-go leteke.

Ingeles estaduari dagokiozan gauza ta zeren ardura andiz eta afiskual urundu narrik jardunaz, ingeles Gubernuak irulan urte bi ala irutan lan onratsua egin izan.

Santander

INGLATERA ORDEZKARITZA

Santander. — Gubernu'ren Ordekar-ri Nagusiak ordekaritzaren ikerfa izan eban. Ordekaritza ori gudearen bafiak eta gorabera astertzen ofoti da. Zauri-etxe, eruki-etxe, 7. a. ikasi ondoren Bilbao'ra urten eben.

BATZA GARANTZITSUA

Santander. — Asturias'ko goberna-dorea, be. izan zan Ordekarioi iker-tzen. Onetik biok batzaritua eguzala España'ko Nekazaritza Zaingo'ko ar-duradun. Uribe jauna eldu zan eta iturok baifeketaldi luzea egin eben.

Ordekaririk adaf-otsei buruz ta paxisten gudontzi batek San Vicente de la Barquera zelan suagatu eban ai-tzen emon eban; suagok ihor ez ei-eben zauritu.

ADAÑ-OTSAK

Santander. — Igandez iru aldiz jo ebezan adafak. Egardiko amabiak eta laurentan jo eben lenengoz bai-na egazkiriñ ez zan juan. Ordu bat eta erdietan jo ebezan bigafenez, bai-ni egazkiriñ ez zan agertu.

Laurak eta laurentan be, jo eben. Baña egazkiriñ ihor ez eban ikusi.

Kobeño'tar Joseba Zanari

Zori txafeko guda au beti dirudi dala gau ihundik argi izpirile edg' efaz arkizterik sendiko negaf ugari maiz da gugana iritzi

Kobeño'tar Joseba ona gaur gugandik degu juana ona besterik munduan duela ez noski ez dudun eudaroztean zaindari zegola betiko erori.

Jainko ta Aberri zaleak ez nola naioko taldeak oien artean ere zu inoliz atzera gelditu beti oizendun egon prest ariña baita biotzez.

Senditxo dezu utzi emaztiakin bi txiki aspaldi beti askorik ezdet niki uste senduniki bein alabaren jaitza bai aitorenen it otza.

Ene biotzako Korotxo ez dezu ezagutu aitaixo Jaungoikoak ez nai noski alaxen digu erakutsi esan ama ta aizpari zerran dala gaur jafi.

Guk malte genduan laguna joan zaigu noski zerru baldin ez bada iritzi garbi tokira bai jetti lenbaiten zerru dedin otoi lagunak nerekin.

ZULO

go egi uste neban, geiti eban Lloyd George'k.

Somalia ingelese Italiari eskeñitea ba-ñola asmo izan genduanen, lord Milner'ek, iragarle bai-lizan, Italia'k Somalia ez ebala nai, adirazi eban, Abisinia baño.

Geyago be esan eban lord Milner'ek Ma-ebana lortu ezker, Italia'k, Sudan'ek be-re, agindartza indafa senti ofariki ebala, eta Kanyta eta ingeles Inditako bi-deak afiskuz josiko zituela. Ilobitko aol-kua dirudi. Bera, zer egiteko asmoa dau Gubernuak?

Abisinia'ri oraindik orain izandako ge-tacratza, "gure egunetan izan diran ike-ta izugafienak ditugu", esu eban. Itali-ak an egin daben auzibafari buruz.

Ras Desta buruzagi arkafo zan, bere abefieran askatzen alde ari zan. Aberi ori gaur be aintza atzen dugu. Lateri Batzaren bafian dagoan Abisinia efi az-kea, 50 estaduk aintzat aitzen dabe.

Alabaña, Desta, txakur bat bai-lizan il-eben. Lotsagaria! Emakume eta gizon tal-deak esku uts'k egozanak iten lakatu gen-duan egi eta makal jokatu gendularik.

Efi adizkide bateko agindari zintzo ja-tofak ofela il dituela gomutan izanik, an-kerkeri bafirik gerta baño len ez ete do-gu geure asafea agertuko?

Besterik ezean, Ingleteraren izen ona

gordeko genduke geure asafea agertuaz

Baña oraingoan, oñke be ez dugu egin. Gungitk asafe da Italia, baña gure Go-bernuaz ez da asafe. Zelan izan leteko asafe, gero? Italiaren asafe nayago dot niki-ñon-Italiaren irain, eta ozepeña baño. Auxe interzi izan dau ingeles Go-bernuak.

Italiaren gudontziak astinduta ezina zala esan eben notzait. 300 miloe libra gasten bear zirala. Mussoli'ni ez da afo-utza, baña ja daki auzokoren bafi. Ba-ña bein betiko argi egi garbi iz eginge bi'gendu, gizon ofek lota izango lenski-gu, benetan be."

Egunari berberak, France eta España estadun mugan. Euzkadi'ko lufaldeak ikusten diranaketik onela dakaf: "Dono-a, itako eta Irungo euzkarietaz beterik of-ela akietezak. Babisu'k itatza bafel-teke, baña ez dabe antzik ezertan be. Ba-yona eta Perpignan'en agiri izalen diran euzkarat eta andaluziat talde itun eta askeketegelen."

Kalifetan, pauteraz baño gaztelaz, es-pañeraz arago jarduten dabe.

Españar paxistak kale-kale ibiltzen dirit ateo'ko, gudea irabazirik baileden, eta edonoz dagoz gertu eta prest euri ba-basa eta alerpea eskeñi eutsen efiagatit gaizki esaka jarduteko.

Geugan itxaron biosu

Zer diñozu itxarontzen dautsuko atze-rijan ibili garanol gudearen bafi atze-rijan obeto jakiten dalakuan.

Gudearen bafi, gudearen zertzeladak obeto jakiten dira emen bertan, ber-totik bialdutako izpafak baño beste-rik etzailako jakiten andik.

Baña gudearen zertzeladak baño be beste garantzik geyako izpafak gura-go izaten dabe. England'ek zer diñon. Prante'k zer egiten dauan, itz bafian, diplomatikoen artu-emonak geure es-kubetan daukaguzalakuan geuk aza-dutia gura izaten dabe.

Itaunok baña ezkatubez afitutun, no-tinak guda itxu onegaz asperituta da-go-z-ta, eta asperaldi onek, gudearen ikareak-urdui daukaz gixon gustijak noz amatuko ta zelan amatuko jokin-gureaz.

Gudearen amaya-efaz-efaz ikusten daga, gudeak baf leuken bidia artu-ko baleu.

Alde onetatik ostera, baf leuken bi-dia artu barik, gudeau bere bidetik urten-barik artez eruateko bafikuna artu eben atze-laterijak, gurganak matasun-barik euren ogasupel jku-tan eztaupen artian eztabe ezer bere egingo.

Laterijen ganorabakotasan onek min-duten gauz geyen-geyen, beronik da-kurguzan zoritxar negafarijak di-ra-ta.

Ganorabakotasan ori dala-ta, Italia eta Doitseri, afo-aro, eta zitalkeri gu-tia agiritan imafiaz gura dabena egi-ten diardube.

Oraingo egunotan, Guadajajara'n En-kale'k izan dauan guraipen-ostian, Mussoli'ni dana minduta, emorubixt agertuten izan da. Efi Apirka'lik bere efiara jaunik berala itz egin eban. Lu-di otua lafi-lafi zer esango eban, eta "bere gudaraiak España'ri garaipen" esan eta ludia bere itzak ez asafe gon artian, laterijetako agintarijak ixil-bilik dagoz, bere itzak ezer be esan gura ezipa-be letz.

Oragitik diñogu guk: Gudea emer irabazi baf da, ez atzerijan. Andik etorriko itxeren laguntasunaren itxa-ropeñan eztozu jo-egin baf.

Eta itzokaz ez ikaratu ene irakurle ez uste izan itzok ikaragarriak dira nik. Gaur, geure bafikuna, guda egi eta irabazitza da. Baña geuk, eta es-ihok.

Geugan itxaron biogu.

Ez uste izan atzerijan laguntasun giti izango dugun ari irabaziko ez-tozunik. Italia, Italia izango da, baña kontuan izan, Euzkadi'ko gixon gustijak da-la, eta Euzkadi'ko gixon gustijak geu-re bafikuna ondo betetan ba'dogu, Ita-lia'ren gafetik gogozala.

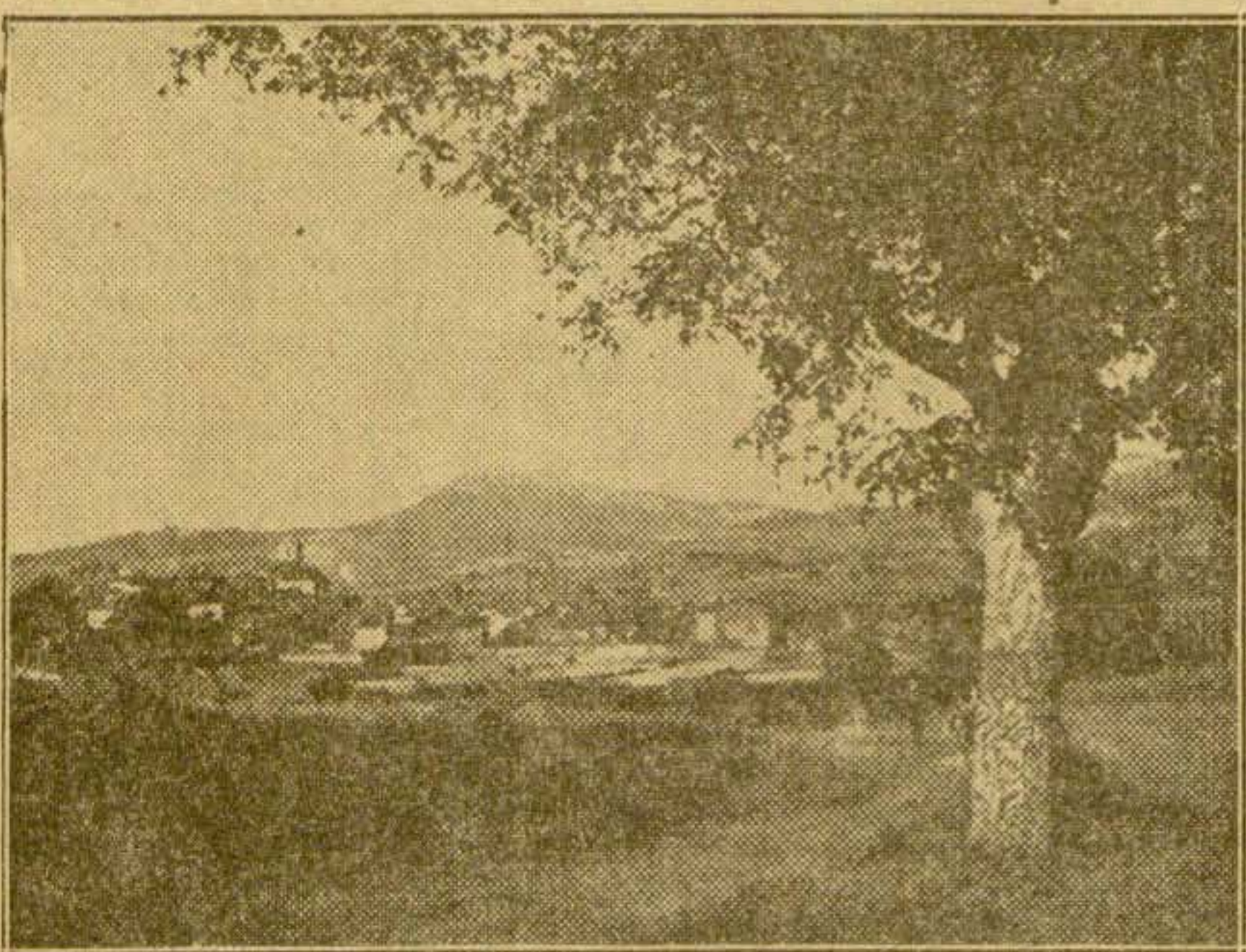
Meditefaneo'ko lateri ofek muturfa safu espaleu onezkeri irabazita geun-kan gudeau. Geure euzi onetan bert mastau daleko luzatuko da bafba ego-tera negafarijak, baña orafate Mus-soli'ni geuk eratsiko dogu zaldi-gane-tik.

ZETARGI.

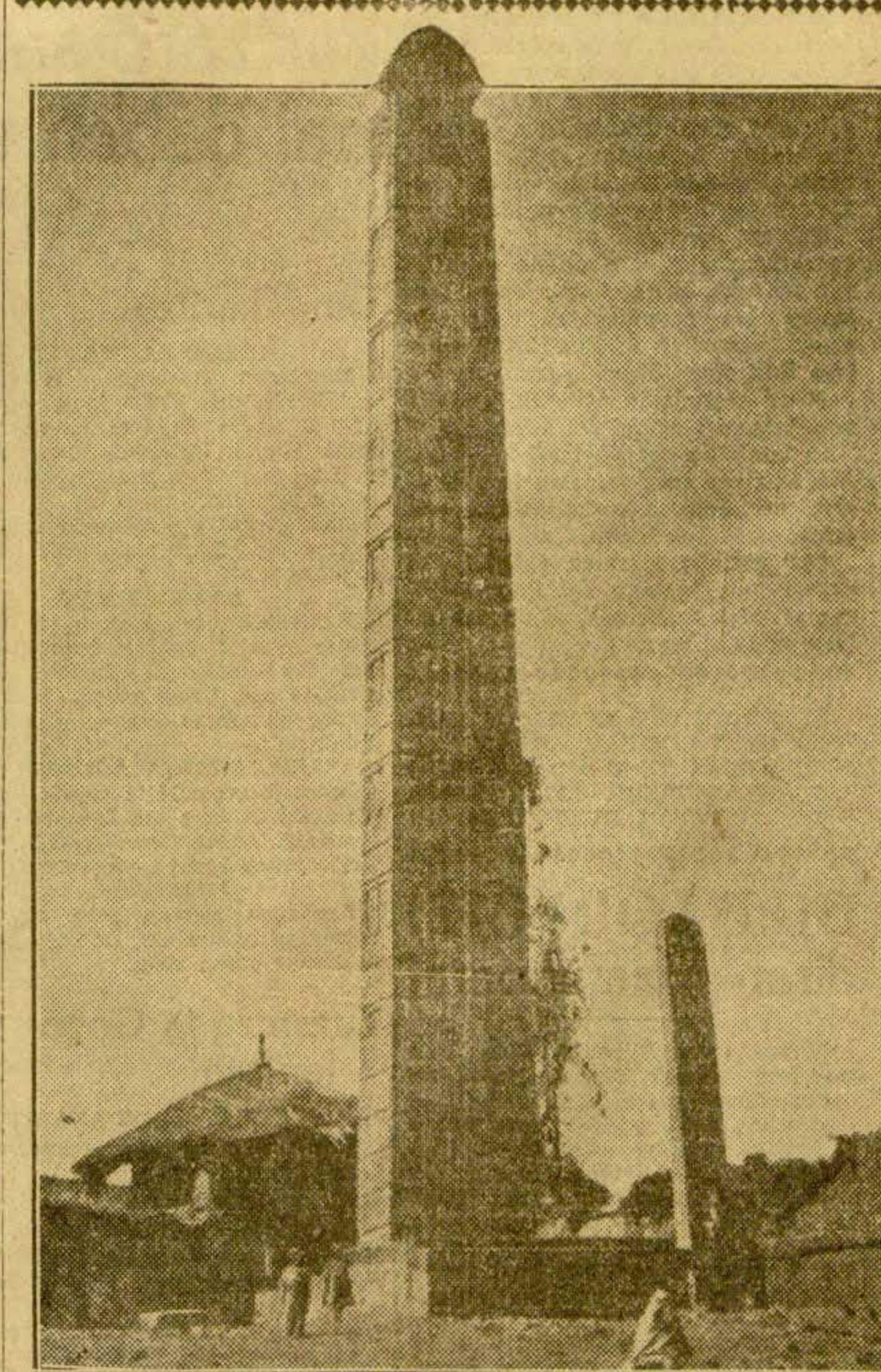
Deya Otxandiano'ko esnedunak

Otxandiano'lik urtelara bearturik ikusi zara esnedun guztioi jakin eragilen yitube baf, esbazitena, goxeko amaiketari eldu zagikiezela Euzko - Nekazari-Alkafasuna'ren Ba-tza'k. Gran Via'gn. daukan aretoa. gafantzi aundiko arazu batzuk alon-duteko.

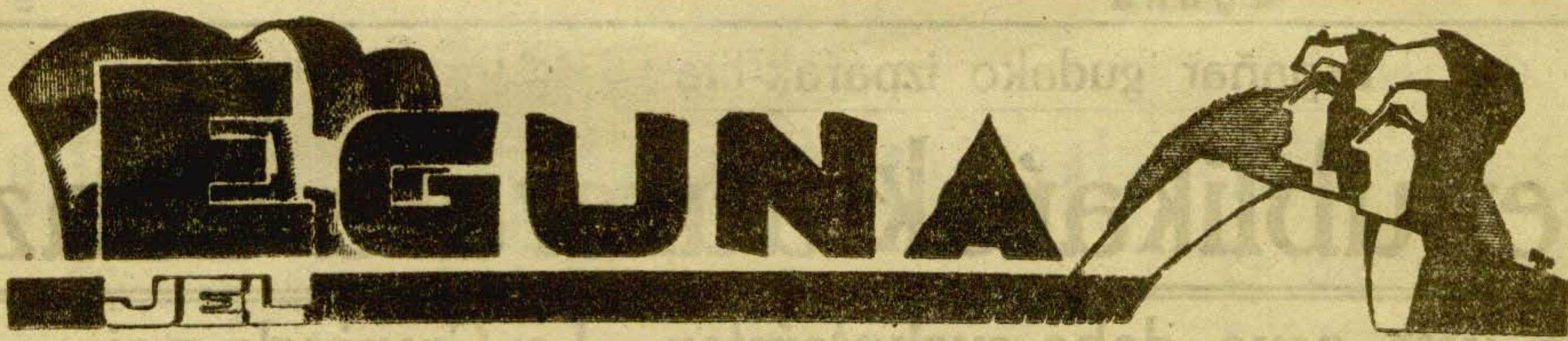
Lendakarija.

LUZKADIKO BASTARAK. — KANPETZU, NABARA'KO URITXUAREN IKUSPEGI BAT.

Abisinia'ko edergalu ospetsuak. Onako au, Aksum un ospetsuak aurkitzen da.

Euzkadi'ren seme ona
ixateko, beraren alde
bixitza emoteko gerturik
egon bial da.
(ARAN-A-GOIRI)

Lgo. urtia

81'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. jorraila 6'gna. astartea

15 eunen

AZKENENGO IZPARRAK

Jarama aldean bide asko auñeratu dabe e'republikar

Paxistak eragozpenak ipinten dituen a'ren laster menperatuten dira o'reik. España'tik erbestetar gudariak atera nairik. - Lund koronela Delbos eta Blum'ekin jardunean. - Yugo-slabia'ren jokabidea eta Benes. - Belgika'ko auteskundeak. - Guda oñetako agiriak. - Beste izparak.

Guda oñetako agiriak

GABEKO IZPARRAK

EUZKADI

(ARATSADEKO IRURETAKO AGIRIA)

Gaurkoan ez da goraberririk izan gure guda-oñetan. Otxandiano inguruetan arakatzeko zaldunak gure, talde batek etsaien bel-bil bat artu eban, bafuan kapitain bat eta iru teniente, guztiak alemanak zituela, agiri eta paper garrantzitsuekin.

Etsaien inge eldu xiran gure aldea, talangata bat, Marko-tian, eta artilleriako gudari bat, Elok'o'koan.

(GABEKO GUDA AGIRIA)

Gipuzkoa'ko guda-oñetan

Ondarra aldeko arerioek guda-oñiak jotzen ari diren gure aldean ta morteruak.

Araba'ko guda-oñetan

Etsaiek egun osoan jardun eban baxenaka alegituetan, baina orasoaldi guztiak erantzun gogofa izan eban gure gudarien aldetik. Arerioak buruko gurdiz ari ziran, alpefik ordea; burdi ortako bi ezereztuak izan zituen.

Gure salak egindako ikusketak baten hasi ofiziale alemanak atxilotu zituen.

CATALUNYA

Barcelona.—Bart gabeko hedaberrizetan emondako guda agiriak: "Locera bafutiko gure artilleriak lanean zaldune etsai taldeak banande ditu, eta kalte ugari egin.

... Quicena bafutian, Huasca'ko Zoroetxe inguruan tiroketa andia.

Alde oñetan, soldau bat eldu da gure aldea.

... Guda oñetako beste aldetan, ezar ez."

MADRID

Madrid.—Bart Guda-Zaingo'tik gabeko amaletan ifatiz emondako guda agiriak:

"Jarama aldean: Ikusketak andiak eginen jardun izan dabe oñetakoan paxisten aurreko guda etsaien, eta jarama aldean gura egin bera bai. Etsaiek gogof etsai nairik ibili zan, ordea.

Preso artuak izan dira batzuek.

Mendaitz aldean (Sierra), artilleriak eta morteruak jo ta ke ekin eutsen, baina efitzientziak okefik barik.

... Arerioen talde gizonak: Ikusten ziran tokietan erlatidat egaztiak suaga jauritka jardun eban, eta jendetza oñek sakabanatu.

... Beste guda bafutietan, goraberririk ez."

Euzkeldun irakurle batza

(“EGUNA” IZPARINGIARI EUSTEKO)

Gran Via, 41'gko. 2'gn. bizitzan

ARPIDE-TXARTELA

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

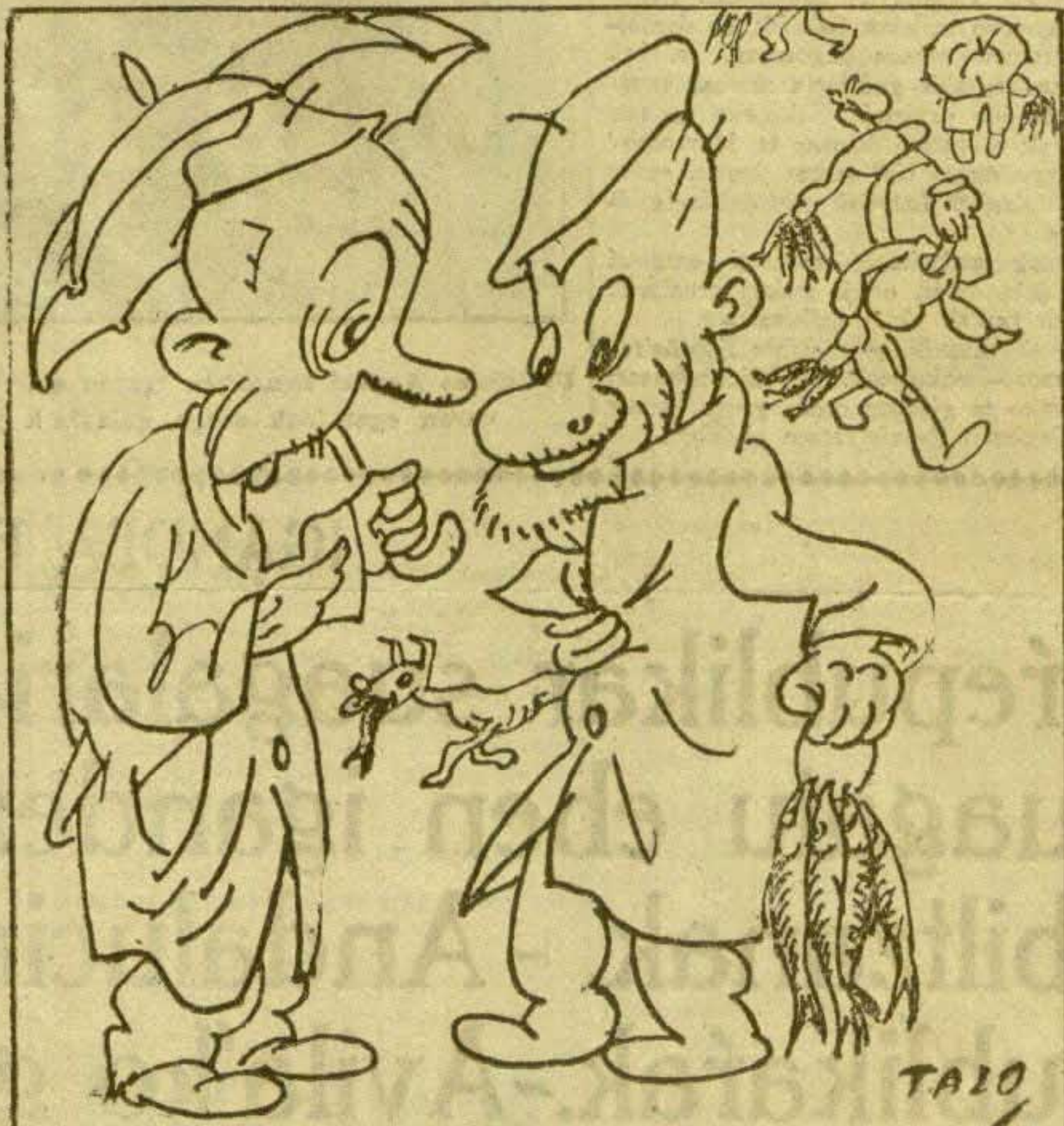
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

I. Kelemete; gixona oñi-utsaz bakañik bixi bala uste dauna, okef yagok jeteritok?

—Afazoya orixe Peru; txitxafua' be, bardindu bat emon leyok sa-belari.

Arpide-tu zaitte. EUZKELDUN IRAKURLE BATZA'n bazkide-tu zaitte ta bere bitartez lagundu egiozu EGUNA'ri. Gran Via, 41'gko. 2'gn. bizitzan (17.925, 17.926 ta 17.927 ufutizkiñak) daukuz bazkide-tzeko ta arpide-tzeko txarbelak. Bertara yo.

AU, ORI TA BESTEA

Frantze erbesteari begira baña beti etxea gogoan. - Itxasontzi batek lau gizon jaso uretatik. - Gozakiarekiko batzara dala-ta. - Entente Txikiaren batzaren ondorenak.

ERBESTEKOAL BEGIRA FRANTZE BAIÑA, ETXEA BETI GOGOAN

Paris.—Frantze'ko Gobernuak, an bizi diran atzetikak bere moioi egin naiaz, elioaleko anari eman dio.

Otarako, erbestetako oñek, oñetamant utteik beerrakok batez ere, bertako aberkide egin nai dute. Bere burua zaintzea begiz jota egindako lana da Frantze'k egin duana. Erbestetako Frantze'aberkide-tuak, gudaroetara euz ugaritu du. Len, beñun eta befogetamant gudari ziran ilero guda roterako; orain, aberkide-tu ori bide, seirene.

ITXASONTZI BATEK LAU GIZON JASO URETATIK

Londres.—“Vandeyck” itxasontziak, bafuan befogetamant lagun, eguraztera aterata Madeira'ra zijoala, “Slandale” fran-

tzeta itxasontziko lau gizon jaso ditu uretatik.

“Slandale”koak, aler beteta, tramanku huko kalteak bide, Portugal gain aldean, euren buruak itxasora jaurti beña izan zuten.

“NASSAU” MEDITERANEORA

Amsterdam.—Españar itxas-uretara aterako agindua izan du “Nassau” gudontziak. Mediteraneo'n dabitzen eraman-ekietako holanda itxasontziak zaintzen ziran “Java”ri txanda egiterako da ofi-

GOZAKIAREKIKO BATZARA DALA-TA

Londres.—Gozakiarekiko Batzara dala-ta latefi; arteko salerosketak-ekina goraka asi dala esanaz, idazlan bat argitaratu du

LUND KORONELA DELBOS ETA BLUM'EKIN IZKETAN

Paris.—España eta Frantze'ko mugatzen kontrol zaintzako nagusia, Lund koronela Blum eta Delbos jaunak ikertutera izan da.

Kontrol arazuez jardun bide eban eta izketaldi luziak izan zituen.

ESPASATIK ATZEËTAR GUDARIAK ATERA NAIRIK

Paris.—Agindarien artean bayeztu dabenez, Ingalaterra eta Frantze'k alegitak alegin egungo dline España'tik gudari atzetikak atera eta atzera euren etxetara itzulitako.

Kontrol legea beteteko, neuri ego-kietarika izango litzake.

YUGO-SLABIAREN JOKAERA TA BENES

Belgrado.—Alzo goizean, amañ ta erdian zan Benes, Txekoslovakia'ko lendarakia.

Estatu adizkidearen lendarakia izparingit guztiak agurtu dabe bideko gellotikiak ikurintzoz apaindurik egozan eta eldukeran etiak txaloka artu eban.

Paxistekas artuemontan asten alegindu izan dan Stayanewick'en jokara txartat etsi nai dan etiak eta ofetarako bide Benes'en etoferea artu dan, txalo ta goraka egundoko txera egitaz.

Ori ikusiki, bakalduna eta gobernuak beste jokaera batez ekiteko ustet, lengo asmoak alde bat uzien alegindu dirala diñoe, atera orek zotif andia eragin bai-dautse. Italia'k alegin biziak eginen dituan afen esandako jokaera orixe alda nai dabe gobernuak.

Gaur izango dituzte izketaldiak Benes jaunak, Paul printzepeaz, eta bial Bumania'ko uri nagisantz urteko dan.

AUTESKUNDE AUÑE EGUNETAN

Bruselas.—Van Zeeland belgikar ministru burua ekonomia arazuetan aipatua, Ingalaterra eta Frantze'ren agindua artu dogu Estadu arteko ekonomia Batzaf baterako gayak gertau dagizan, izparingiak txaloka eta pozez artu dabe Zeeland'en izendatze orixe.

Degrelle rexitea, ostera, asafe suminez gora-eraka asi ei-da ori jakitean, laster izango diran auteskundietan bere arerio izango dauan Von Zeeland'eri arazu ori emotaz, onen alde eta Degrelle'ren kalteko izango dala uste dauakako.

Ufutzikiñak

Zuzentza ta Gogolantze Zaingoa

Zuzentza Zaingo'ko sal guzti-tarako:

17.984
17.985
17.986
17.987
17.988
17.989
17.990
17.991
17.992
17.993
17.994
17.995
17.996
17.997
17.998
17.999

GOGO-LANTZE

Idazkaritza nagusia	14.895
Irakasle-tza, l'go. mala	14.897
Irakasle-tza, ordezkaritza	16.292
Ederti Zuzendaritza	14.891
Legedari-tza (Ufutzia j.)	16.293
Landerak	16.292

AROTZ BAT TXARA DA EUZKADI'RENTZAT, BASA ASKOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.